

corp^suū. ne uictor alioꝝ. malis uinceret^r. Disponens igit^r duriori se uite leg^e
constringere. cum om̃s infatigabilem adolescentis mirarentur instantia
Sc̃m̃ tolerant^r ferebat labore. q̃a uoluntarie seruic̃is longū indi opere stu
c̃suetudine innaturā uertebat. In edis aut^m et uigiliis. intantū paciens
erat. ut incredulitatē mirib. uinceret. p̃. noctabat in oratione sepissim^e
sedebat semel indie p̃solis occ̃. casū. non nūquā biduū. triduūq. p̃manens.
quarta demū die reficiebat^r. Sumebat uero panē et salē. potumq. aqu^a
p̃parūū. Decarnib. enī et uino. reticere melius puto. quā quicq. loqui.
quando nec apud plurimos quidē monachos. istiusmodi aliqd reperu
Qui et aū mēbra concedens. iunco contexto et cilicio utebat^r. Aliquo die
etiā sup̃nuda humū iacebat. in quenta penit^r repudiāns. ^{Dicebat} Cū dicere m^e
h̃m̃e posse utentū et p̃cipue iuuenū corpora roborari. nisi olei eēt le
tate mollita. oportere e contrario asperos labores carni imperari. sc̃dm̃
ap̃li p̃ceptū dicentis. Quando infirmior. tunc fortior sū. Asserebatq. auz^m
sensū sic posse reuiuiscere. si corporis fuissent impet^r fatigati. Unde. nec te
porū longitudinē. nec laborū merita pensabat. s̃ amore spontaneo et fa
mulatu. semp̃ tāquā in principis constitut^r. ad p̃fectū diuini met^r desi
deriū cogitabat. Nouisq. cupiens augere p̃terna. supra memorati do
ctoris sermonū recordabat^r quia. p̃terna obliuiscens. et in sūtū con
ualescens. Memmerat quoq. heliē p̃phete dicentis. Viuit dñs cui assisto
hodie ante ipsū. Et differebat cur hodie eēt appositū. quia n̄ cōpūbat
helias p̃teritū tēp^r. s̃ tamquā cotidie incertamine constituit^r. talem
se p̃bere cupiebat. quātē siciebat dignū dī eē conspectib. purē corde
et paratū obedire uoluntati ei. Igit^r secū reputans oportere dī famulū ex
stituto magni heliē exēplū capere. et ad illud speculū uitā suā debere cō
ponere. Ad sepulchra haur longe a uilla constituta secessit. simile se p̃
bere pignus euebat. Quare uni e cognatis mandans. ut statutis diebus
sibi alimēta deterreret. Et cū in una memoria sup̃dict^r fr̃ eū clausisset solus

Vila Puloni

Abb. 227 b

satanas partes quibique discurrens. Cur quonullo clauderis loco. aduersum te bene ui-
 uentium et disputantium non potes labefactare constantem et sententiam. Sed fortasse
 nos diligis quos cotidie conaris obtrudere. Naud credibile est te esse bonitatis
 magistrum. et fauere magis optimis quam nocere. Et quod tam caue tibi potest esse quam
 ledere. Maxime eos qui sceleribus uiriliter repugnant. secundum quod scriptum est. quia
 abominatio est pietas peccatori. Quis tam secundum ad maliciam possidet peccatum. Quis
 tam meditata implere conatur insidias. Scimus enim impurissimum cadaver. scimus
 quoniam idcirco uiuimus christiani. & contrarie nobis est secuta congressio. quia infirmi-
 tus est ad domino. Idcirco te confodis tuis iaculis. quia minatione non sequitur effectus.
 Quod si fallimur. cur cum magno terrore simulato. cur cum magnitudine corporis
 mentem adgrederis fide. si uoluntate sequitur possibilitas tantum tibi uelle suffi-
 ciat. Is enim potentie mos est non exitanea fallacie adiuncta conquirere si sua uir-
 tute implere quod cupiat. At ne dum theatriali immutatione formam dum quasi
 rudes infantiam scene interissimulatione deludere exhaustas uires mani-
 festum probasti. Nunquid uerum ille angelus contra assirios missus ad domino aut plor-
 egit societate. aut sonitum que sunt. aut plausus et non potius tacita exercens
 potestatem. et xxxv milia hostium sermone uelocius iuxta iubentis domini prostra-
 uit imperium. Vos uero cum fragiles sitis uiribus. propter uos cuncti interierunt. Audi-
 cet aliquis. Cur ergo diabolus egrediens beati iob omnem irumam depulsi-
 domum. Cur opibus ei penitus dissipatis parietum quoque fundamenta subuertens
 unum numero se sobolis coaceruauit sepulchrum. Cur ipsa ad extremum diri-
 uulnere nouitate percussit. Qui hoc opponit. audiat eductio non diabolum hoc
 potuisse si dominum a quo potestas aduersum nos dupliciter datur. et ad penam fide. Im-
 quoniam et ad gloriam superbiarum quoniam potius ex hoc animaduerat. nec contra unumquodque
 hominem diabolum quicquid. potuisse si non potestate accepisset ad domino. Nullus
 enim quod sue ditionis est ab alio deprecatur. si quod iob memorem que nec expectum
 potuit uincere. nec contra uim quod de ei et contra oues. nec contra suum in euan-
 gelio sine concessa domino. proprium robur exercuit. sicut scriptum est.

200 24. 10. 1947

Athanasius / Vagnus
Vita Antoni

loqui quicquā pacificū. donec Zelus eorum qui nulla germani obsequen-
tis atque subiecti sustinuit blandimenta. mortē ei cupiens. uix posse
uenditionis frāne crimine saciari. Cunctis igitur utis primosiorē. nā
atque adpurgandū difficultiorē rē constat mundiciā. Iuc ipsis reme-
diis quibus reliquā extinguunt accendit. Nam uerbis gratia quidānum
sibi illatū dola. largitis compensatione curatur. Qui de illata
indignat inuirta. humillimis factione placat. Quid illi facies.
qui hoc ipso magis quā te humiliorē ac benigniorē sentit offen-
ditur. Inem nō adiracundiā cupiditas quae p̄mo delinit.
in inuirta lesio. Aut amor ulionis accendit. quae officiorum
vincitur blandimentis. sed successus tantū aliene prosperitatis
irritat. Quis autē est qui se in satis faciat uindicta abonis
corruere. Aut aspersis alienari. Aut calamitate aliqua opte-
rimolui. Quia p̄p̄ ne tantū quicquid in nobis uindictum ē. & quasi
uitali uegetatione scilicet spiritus animatur. uno tantū huius mali
morsu basiliscus interimat. diuinū cui impossibile ē nihil
uigilā implorē auxiliū. Cetera & em uenena serpentū.
idē carnalia peccata. t̄ uirtutē quibus. ut cito immoluit. ita facile
expurgat humana fragilitas. habet. aliqua uulneris suorū
incarne uestigia. quibus. quamuis terrenū corp̄ primosissime
contumescat. tantū serpyrae remedium. aut illā salutarū
uerborum medelam. Aliquis permissim carminū diuinorū
incantator adnouerit. ad p̄petuā animae mortē p̄ntes
uirulenta nō puenit. Inuidie autē quasi aregulo serpente
effusū uirus. uitā ipsam religionis ac fidei. priusquā uibi
incorpore sentiat excludit. Non enī aduersus hominem. nō
si plane aduersus dñm blasphemus extollit. quā nihil infrare
aliud. nisi bonū meriti carpens. nō hominis culpā. sed tantum

49, 1124

tam obsequere reseruantis que & sexu & etate infirmior uidebat. Rursus
 eodem ingressus cu audisset diuinu in euangelio docentem noluit cogitare de
 reliqua qq. poruone pauperib. distribuit. Neq. se uersari passus e
 si sorore fidelib. ac notis uirginib. commendata ut & eam nutrire
 ipse ia omib. secti uinculis liberat. aspece atq. arduu arripuit istu
 Nec du aut ta crebra erant i egypto monasteria neq. omino qsq. a
 solitudine nouerat. si qcuq. uixi seruitute sibi uia pdesse cupie
 huius pcul asua uillula istituerebat. Vbi antonius omib. suis uenditis
 VI r. q. distributis secur. separat. instituerebat. Erat igit. uagello ui
 senex qda. uita solitaria apma sectu. etate. Hunc eu uidisset. am
 emulat. e ad bonu. & pmo qde incipiens etia ipse i locis paulu
 remotiorib. uilla manebat. exinde aut si que i hoc studio ^{uigil} cope
 pcedens querebat. & ut apis prudentissim abiens audiret. nec ad
 taculu suu ante remeabat nisi pus ej que cupiebat frueret aspe
 VII & sic tagna munere mellis accepto abibat ad sua. Tali qde institui
 cu pdes singulos ita animu roboraret ut nec opu panis nec suox
 missa affiniu. ome etia desideriu & sollicitudine erga id qd ceperat
 ceret. operabat. manib. suis. sciens scriptu ee. qn operat. nec man
 Mercede sine operis sui pmo panis excepto egemq. largiebat. oral
 sepe. qppe qz didicerat qd oporteret sine cessatione dnm roga
 A. uditioni etia scripturay ita studiu comendabat. ut nihil ex ej
 liberet. si uniusa dmi pcepta custodiens. memoria plibris hab
 VIII ^{namq.} sic sua uita instituens. ab uniuersis fr. puro diligebat. affectu. & c
 ad quos. de. discendi studio pgebat. obediens. pphas singulox gras
 riebatur. hui commenda. iocunditate illius sectabat. istius lenitat
 illius uigilias. alterius legendi emulabat. industria. istu ieiunan
 illu hui qesceme mirabat. alterius patientia. alterius mansuet
 dme pdicabat. omiu qq. uicaria. erga se reuerens.

hpc desinit illa oratio
 an pntem qnternd et

Vita Aubrey

dedimo: criminosa. Sed quod declinare potest in utilia atque oiosa de quibus
infirmitas nostra est tenenda: tenendum est modum in loquendo & ab ipsis
nunquam utilibus verbis parcendum: sicut beatus psalmista legitur
fecisse: dicit enim familiarissimum & filium bonis. In munditia dicit
nequissime facinus: sine coitu maris & femine: vel proprius vel alterius
inquinari manibus. Si integritas sancta respondet: habet autem apostolus: quod ergo
aut neque immundi regni dei possidebunt. Luxuria dicitur: Curte in
voluptate tua modo indulatus es quod te sequatur ignominia. Acceptum tempus
indulderis perdere debeas: quia quia citius pertransierit nescis. Si enim
miseri dei hominem in voluptate coitus nollet in ipso humani generis
exordia: masculinum & feminam creasset: si castitas illibata respondet
noli ignorare te fingas quod per hanc una recipias. Si enim pie & caste uixeris
sine fine gaudebis: si uero impie & luxuriose coitus incendius subia
cebis. Inde autem magis castus uiuere debes: unde quia citius tempus
acceptum pertransierit ignorare dicis: quod mercedis generis humani
ad hoc masculinum & feminam deum creasse perfrueris: ut mutui se apostolus
misceri debent omnino uerissime dicis. Si quia nubendi licentia
quibusdam tribuitur: hoc est qui uirginitatem & castitatem uiduali nequa
quam professi sunt: quibusdam autem non tribuitur: id est qui uirgines tenentes
esse decreuerunt: fornicatio uero nulli impune esse dicitur: nam attendis
An contempnendum putas: quod apostolus lubricis dicitur: Fugate fornicationem.
Sed quod autem enim peccatum fecerit homo extra corpus: qui autem
fornicatur in corpore suo peccat: quod si hoc paruipendendum existimas:
auide quod postea in scriptis de plores & gemas: neque adulteri inquit
neque fornicarii neque masculorum cohabitatores: regnum dei possidebunt.
O quam praua est cohabitatio hominum quam perditur uita futura: quod rogo emolu
mentum affert corpori: quod uero tribuit lucrum: quia carnis uita ducit ad
torturam. Spiritualis fornicatio dicitur: Aliqua danda aliquid huius

simū fundamentū. annis penit' exultat institutis; Vnde n̄ mixt ē.
nec ad illos sublimitatē nos posse c̄scendere. qui n̄ dico usq.
ad senectā sub cenobii p̄manere n̄ possum' disciplina. sed uix
bienio subiectionis iugū sustinere contenti.

A d̄p̄sumptionē noxię libertatis p̄tū euolamus. Cum tam̄ ipso
illo paruo tempore. n̄ secūdm̄ illā distractionis regulā. sed p̄
nr̄i arbitrii libertate ut cumq. senioris subicim' imperio.
ut n̄ patientie fructum edissere. t̄ ediscere. sed temp' adipis
cende licentię expectare uideamur;

Hunc igit' senem cum in abbatib' pauli cenobio uidissem'. etatē
primum & grām uiri qua erat p̄ditus admirati. dimisso
interram uultu p̄cari cepim'. ut nob' pandere dignaretur.
quā ob causam relicta heremi libertate. & illa p̄fessione
sublimi. qua eū p̄ceteris eiusdē uite uiris fama celebrauerat
cenobii iugū subire maluisse; Ille uelut in parem se ana
choreticę discipline. & sublimitate tantę p̄fectionis indignū.
ad uiorū scolas reuertisse dicebat. si tam̄ t̄ ipsorū instituta
secūdm̄ p̄fessionis meritū possē implere; Cui' responsionis
humilitatē. cum refragatio nr̄e dēp̄cationis excluderet.
ad extremū ita exorsus ē;

A nachoreticā disciplinā quam me deseruisse miramini. n̄ solū
respicio nec refuto. s̄ tota potius ueneratione cōplector. atq.
suscipio. in qua p' xxx. annos quos in cenobii congregatione
transegerā. ita alios. x. expleſſe me gaudeo. ut unū illos
q̄ eam t̄ mediocrit' appetebam. n̄ usq. quaq. segnitie denotarer.
Sed q̄ degustata ē puritas. sollicitudine unctū carnalium reſſ

Coll. $\overline{X1^X}$
c. 2^{-3}

49,1128

cedat. sine etiā iracundie & furoris. atq; tristitie & ceterarūq; omnium passionū faciat
ēē mancipia: Nā cū nob̄ escapotius t̄min' tardius & negligentius ministrat. sin-
gule dominatione deprimum' consequens ē. ut etiā iracundie stimulis incitem'
Et rursus uoluptuosiss̄ saporib; de mulcери absq; filargirie peste non possum'.
pecuniis sup̄fluos apparat'. magnis luxuria gaudet inpendus. Filargiria u.
cenodoxia atq; supbia. et omnium multitudo uitioꝝ indiuidua societate
iunguntur. atq; ita unū qd̄q; uitii ^{re} iungere in nob̄ & solū ceperit. etiā cete-
ris suggerit incrementa: III.

erman'. Dispensatione dī credim' hanc questionē immediū fuisse plātā. ut
illud qd̄ uerecundia interrogandi fidutiā cohibente nūq; potuim' edoceri.
nunc oportunitate collationis causęq; ipsius ordine puocati. sciscitari fidu-
cialit' audeam'. Surgit eo tēp'r quo accedi oportet ad sacroscā mysteria
senserim' nos somni illusionē pollutos. p̄sumda ē auitanda illa salutaris
ēscē sacroscā p̄ceptio. V.

Theonas. Omīquidē industria quantū in nob̄ studere debem'. ut immaculatā
puritatē illo t̄maxime tēpore teneam'. quo uenerandis assistere optamus
altaribus. et uigilantissima circūsp̄ctione p̄cauendū ē ne carnis integri-
tas p̄cedente tēp'r custodiri. meā p̄cipue in qua nos ad cōmunionē salutaris
coniūni p̄param'. nocte fraudet'. Verū si hostis ille nequissim' ut nobis
celestis remediū subtrahat medicinā. custodiā sopitę m̄tis illuserit. ita dū
taxat. ut nullo rēphensibili int̄ueniente pruritu. nullo oblectationis ē-
taminet' assensu. s; egestionē aut naturali necessitate p̄fusa. aut certe in
pugnatione diaboli absq; sensu uoluptatis elicitā. ad impediū nūc sc̄ificati-
onis obtenderit. possum' idēbē ad grām salutaris sibi cōfident' accedere. Sin
ū nō uitio hec fuerit egesta cōcretio. cōuenientes cōscientiā nrām. illud aposto-
licū formidem'. Qui manducauerit panē et biberit calicē dñi indigne.
reuserit corporis et sanguinis dñi. Pbet autē primū se ipse homo. et sic
manducet de pane illo et de calice bibat. Qui enim manducat et bibit. audi

Grill xxii

c. 3-5

49, 1221-1222

Quarta atq. uicesima ista collatio abbatis abrahā xpō fauente pendit. omnium
seniorū traditiones atq. instituta cōcludens. q̄ ur̄is orationib. consum-
mata. illoꝝ xc. iiii. seniorū. q̄ in scā apocalipsi coronas suas agno offerre
dicunt. numero mystice cōgruente. cunctarū p̄missionū nr̄arū debiti nos
credim̄ liberandos. Si q̄ p̄inde gl̄a hi xc. iiii. senioris nr̄i. ob institutionis
sue meritū fuerint coronati. illi q̄ p̄salute mundi immolat̄ ē agno
subiecti s̄t capitib. oblaturi. Ipse enī & illis tā eximii sensū. & nob
qualēcūq. sermonē. q̄ tanta p̄funditas p̄meret. p̄pt̄ honore nominis
sui donare dignatus ē. & necesse ē ut ad auertere honoꝝ om̄ium.
muneris sui merita referant. cui hoc ipso habet̄ amplius. q̄ magis
solut̄. Igit̄ adhuc abrahā impugnationē cogitationū nr̄arū anxie
fessione detulim̄. quā ad rep̄cū dāsumitā nr̄am atq. ad reuiscendos
parentes condianis animis p̄lib. urgebam̄. Hinc & tū nob̄ maxime desiderioꝝ.
nascebat̄ occasio. qd̄ tanta religione atq. pietate parentes nr̄os p̄ditos. reuer-
dabam̄. ut eis nequaꝝ nr̄m p̄positū p̄ponerem̄. Hoc uigil̄ n̄re uol-
ueret. qd̄ p̄fectū magis ex illorū. cōn̄ assiduitate capturi. nullaꝝ nos
corporaliū reꝝ sollicitudine. nullis p̄spiciendi uict̄ distentionib. occu-
pandos. illis affati om̄em cū gaudio p̄bitionē nr̄e necessitatis explem̄.
^{et t̄mū}
nsup etiā spe manū gaudiorū. animū pascēbam̄. credentes fructum
nos maximū p̄cepturos de cōuersatione multorū. q̄ tū nr̄o ec̄m̄ ad uia
salutis exemplo. ac monitis dirigendi. Pū p̄terea ipsorū locoꝝ sitis.
in q̄b. etia maiorib. nr̄is. aucta possessio. ipsaq. amēntas iucunda regi-
onū ante oculos pingebat̄. quā gr̄ate & cōgruē solitudinis sp̄mis
tendere. ita ut n̄ solū delectari monachū possint secreta filiarū. sed
etiā maxima uict̄ p̄bere cōpendia. Quē om̄ia cū p̄dicto senū secretis
fidē cōscientie nr̄e simplicit̄ paraderem̄. nec iā impugnationū uim

Coll. xxiv c. 1

49, 1279/80

tollerare nos posse. nisi nob. ipsius medicina di. grā subuenissa. p. fusis la-
crimis testarem. tacet ille diuq. cunctat. atq. ad extremū graui ingemisce

Et idcirco q. de interioris hominis puritate pingue sollicitudinē
gerit. expectanda sunt loca que mē e. nulla ad culture distortionē ubatissue
fecunditate sollicitent. nec de cellule fixa atq. immobili statione perturbem.
atq. ad aliq. subdiale op. p. dūre cōpellam. et ita ut in aptū effusis cogita-
tionib. omēm mētis directionē ac subtilissimū certe illius destinationis
inantiū p. diuersa disp. gat. que anemone p. fus. quis sollicito ac uigi-
lanti. t. cauere potuer. t. uidere. nisi q. corp. atq. animū suū uigū
intra parietū septa concluderet. ut ita quis. t. ut piscator egregis
uictū aptica arte p. spiciens. in tranquillissimi cordis sui p. fundo
agmina cogitationū nataua. intem. atq. immobilis capta. &
tamq. dep. nimenti scopulo. curiose p. funda p. spectatione quas
ad se hamo adtrahere debeat saluari. quas ū tamq. malos. ac noxios
p. sces. neglegat ac refutet. sagaci discretionē diiudicet. m.

Nec mirx. si in cella q. residens q. si intra aratissimū claustrū cogitationib.
ēgregis anxietatū multitudine suffocet. que de carcerib. habitaculi
cū homine p. rumpentes. cū uo. tut. eq. infrenes in diuersa puolunt.
si cū ad p. sens. desus t. ut stabulis euagent. capū statū aliq. t. breue
ac triste solatiū. Eū ū corpore ad cellā p. pria remeante rursus
q. si ad sedē suā cuncta cogitationū cāua recurreret. grauiores
excitat stimulos. ipsa inueterate licentie cōsuetudo. hi q. q. uerū
possi. t. nōt. uoluntatū suarū uisitationib. reluctari. cū accidia
pect. i. solitū uehementius impugnant. intra cellā fuerint. anxi. si
p. grediendi sēp. lib. tatē sibi remissa distractionis lege cēcesserint.
acriorē aduersū se pestē. hoc ut putant remedio suscitab. sic geli-
dissime aque hantū. in uānape febriū q. dā restringere posse se
credunt. cū inq. accendi ex hoc igne illū constet. potius q. sedari.

XXIV
C. 3-4

49, 1288A

Emissis inuacite ^{grā} xpi decē collationibus patrū. que exi-
gentibus beatissimis epis. elladio. ac leongo. ut cumq. di-
geste sunt. septem alias beato epō honorato scō ^{p. q.} famulati
eucherio dedicaui. ^{to} de cūnunc uobis scī frī. iouianē
minerui. leonti. et theodose. credidi deputandas. Posteriorib;
siquidem ur̄m illā coenobiorū scām atq. egregiā disciplinā in
punctis gallicanis. antiquarū uirtutū districtione fundam.
caeterorū uero non solū coenobialē p̄fessionē apprime monachalē
capere. uerū etiā anachoreticā scām sublimitatē ur̄is institutionib;
puocastis. Et nāq. colationes iste summarū patrū disputatione con-
texte sunt. cū in omnibus temperat. ut ite p̄p̄ssioni. qua non
solū occidentales regiones. uerū etiā insulas. maximē s. si. ceteris se-
cistis florere congruant. Idē. ut non solū in qua cūm in congre-
gationis laudabili subiectione p̄uocant. sed etia illi. qui hanc
longe a ur̄is coenobiis secedentes. anachoreticā secreti gerunt
disciplinā. p̄ conditione locorū ac ita uisui modū. plenius instru-
antur. Quib; hoc p̄cipui contritus p̄cedens ur̄i laboris industria.
in paratā atq. in dē exercitiis dephensū. facili p̄cepta seruati
atq. instituta si cōpant. pio p̄ mellulas sicut auctori cōlatio-
num cū p̄sū cōsultationū uoluntatē. recipien. et cetera. ^{quā}
modo cū eis interrogantib; aut responsib; consequentes. non p̄-
ad adueniētiū uel arduā s. et incognitā. ferme in hac regione
appetant uia. sed sine periculo sane etiā illic ubi iam. ^{line} ^{ita} illi
colles et innumera p̄cedentiū exempla non detur. anachoreticā
scō disciplinā. illorū potius p̄cepta capere. contineant. quā in omni
te antiqua. ut hō. et longe experientie instructa. melius.

fol. 1^v